

De dijk richting Achthuizen kronkelt zich door het polderlandschap. Daar waar je het niet zou verwachten voert een smalle afrit vanuit de Schaapsweg naar een ruim boeren erf. Hier bevindt zich de eeuwenoude hoeve van de dames Ras. Beide dames zijn inmiddels respectievelijk 100 en 104 jaar oud en kunnen helaas niet meer in hun voormalig ouderlijk huis wonen. Ze verblijven vanwege hun verminderde gezondheidstoestand sinds een aantal jaren in verzorgingshuis De Goede Ree te Sommelsdijk. Wilma Verburg en Gerda Pulleman, twee nichtjes van tante Cor en tante Wil Ras, bewaren hele goede herinneringen aan hun actieve, sociaal betrokken tantes.

“Eigenlijk waren onze tantes wat duurzaam leven betreft hun tijd ver vooruit!”

Honderd jaar Huisvlijt: Welkom op de Ouwe Stee!

Vorige week is boerderij de Ouwe Stee in Achthuizen beschreven in de serie over de boerderijen van Goeree-Overflakkee. Deze week belicht Eilanden-Nieuws het vlijtige leven van tante Cor en tante Wil.

Tekst en foto's:
Jolanda Driesse-Bosland

“Tante Cor en tante Wil leefden vrijwel helemaal zelfvoorzienend. Ze verbouwden hun eigen groenten en fruit in het hof, maakten de oogst vervolgens in en karnden de melk tot boter. Eitjes hadden ze van hun eigen kippen en af en toe werd er een kip geslacht. Alles, van koekjes tot advocaat en van mayonaise tot aardbeienlimonade, maakten ze zelf.” Pulleman en Verburg glimlachen beiden vol trots wanneer ze het hebben over hun tantes. “Het zijn twee prachtvrouwen!” Over het boeren erf, langs de wagenschuur, voert het pad naar de voordeur van de hoeve. Omlijst door de boomgaard, het hof en de bloementuin glanzen de ramen in de middagzon. “Kijk hier zaten onze tantes graag op een mooie zomerdag”, wijst Wilma naar het tuinhuisje met de openslaande deuren op het grasveld bij de voordeur. “Natuurlijk wel met een handwerkje, dat snap je. Zomaar stilzitten was er echt niet bij hoor.”

Tafelschikking

Achter de voordeur voert een lange gang met de kleurige loper, (“ook die maakten onze tantes zelf”), naar de keuken aan de linkerkant van het huis. De keurig gedekte tafel met het geborduurde tafelkleed laat zien hoe de tafelschikking was bij de dames Ras en van welk servies ze aten. “Wanneer we als kind hier aten dan hadden we ook altijd ons vaste plekje aan tafel én een speciaal geborduurde placemat met konijntjes erop om onder ons bord te leggen. Zo bleef het tafelkleed netjes schoon.” De glanzend gepoetste waterketel op het gasfornuis laat het water voor de thee zingen. Voordat het tijd is voor thee toont Wilma de slaapkamer met het houten ledikant van de zussen Ras. “Hier in deze kamer sliepen mijn tantes al die tientallen jaren. Voor het slapengaan huldten ze zich in zelfgemaakte pyjama's. Maar een pyjama of ochtendjas was niet compleet zonder de meest kunstige borduursels en ook een zelfgemaakte blouse of jurk werd afgewerkt met veelkleurig borduursel.”

In de linnenkast op de slaapkamer prijken allerlei stoffelijke bewijzen van honderd jaar huisvlijt. De keurig gestreken stapeltjes witte zakdoeken zijn afgewerkt met een gehaakt randje. Gebreide stoffen met een leren binnen-zool en kleurige truien hangen gebroederlijk naast de katoenen onderjurken en de met precisie genaaide tuinbroekjes en overgooiers. “Ze maakten niet alleen alle kleding voor zichzelf, maar ook wij, de neven en nichten, werden rijkelijk bedeed met staaltjes huisvlijt.” Weggegooid werd er niets. In het washok hangt nog de laatste door de tantes gestopte overall. De kapotte houten karnschaal met een barst werd nauwkeurig gerepareerd met een paar

ferme steken. “Eigenlijk waren onze tantes wat duurzaam leven betreft hun tijd ver vooruit!”

Bloemenborder

Vanuit het slaapkamerraam valt de blik op de bloemenborder in de siertuin. “Dat was de trots van tante Cor. Evenals de druif die hier langs de muur groeit- de ranken zijn minstens vijftig jaar oud. De enkele keer dat tante Cor hier nog komt kijkt ze altijd als eerste naar de druif en daarna naar de bloemenborder en de oude perzikkbomen in het hof. Helaas is de bloemenborder niet meer het sieraad van weleer toen tante Cor er nog voor zorgde.” Bij de thee, geserveerd in het oude servies van Blauwe Lijsjes, met zelfgebakken kruidcake (“daar is mijn zus Gerda heel goed in”) vertelt Wilma enthousiast verder. Even later schuift ook de inmiddels gearriveerde zus Gerda aan. “Tante Wil werkte in huis en tante Cor, de jongste, had een baan buitenshuis. Ze was hoofd van de gezinsverzorging en ging op haar 65e met pensioen.”

“Tante Cor en tante Wil waren overigens absoluut niet wereldvreemd hoor. Ze wisten van de hoed en de rand. Alle actualiteiten werden nauwkeurig bijgehouden via de krant en de televisie. Ze hadden allebei een rijbewijs en gingen er regelmatig op uit.” Na haar pensionering begon tante Cor met kunstschilderen. In de woonkamer hangen verschillende landschappen van haar hand. De tantes Ras zijn al hun hele leven echte familiemensen. “Tot op hoge leeftijd verstuurden ze met Sinterklaas aan alle neven en nichten een speculaasop. En de achternichtjes en -neven kregen een chocoladeletter. Of je nu in Parijs woonde of in Groningen, dat maakte niet uit. Dan zaten ze hier aan tafel met een lange lijst met al die tientallen adressen. Ze waren zo attent! Nooit werd er een verjaardag vergeten! En ze letten ook altijd goed op of iedereen hetzelfde kreeg, iedereen in de familie was gelijk voor hen. Dat vonden ze heel belangrijk.”

Kasteel of klooster

Gerda en Wilma herinneren zich alle heerlijke vakanties met tante Cor en tante Wil als de dag van gisteren. Als je 15 werd mocht je mee naar Oostenrijk. En later, tot de 98e verjaardag van tante Wil, werden alle neven en nichten met hun gezinnen om de vijf jaar uitgenodigd om samen met de tantes een geheel verzorgd Paasweekend door te brengen in een kasteel of klooster. “Dan zaten we daar met z'n allen aan tafel. Dat was altijd ontzettend gezellig.”

Wie in de woonkamer van de boerderij om zich heen kijkt ziet dat ook hier alles getuigt van huisvlijt. De kussens in de stoel, het gequilted kleed op de bank, de geknoopte kleden op de grond, de gehaakte kleedjes op de schouw en de schilderijen aan de muur- alles werd gemaakt door tante Cor en Wil. “Ze zijn hun hele leven zo creatief geweest!” Dat er soms wel eens geduld betracht moest worden blijkt uit de tijd die het kostte om het vloerkleed voor de gang te knopen. “Beiden zijn er een jaar aan bezig geweest.” Waar je blik ook op valt in het eeu-

wenoude boerenhuis, de sfeer van wel- eer komt je overal tegemoet. Alles is zoveel mogelijk in oude staat gelaten. “We willen laten zien hoe onze tantes leefden. Hoe ze aten, sliepen, kookten , werkten en woonden.” Om deze reden is iedereen in de maanden juni en juli van harte welkom om een kijkje te komen nemen op de Ouwe Stee. De in de boerderij ingerichte tentoonstelling ‘Honderd jaar huisvlijt’ trok inmiddels een schare enthousiaste bezoekers. Dit leidde voor de dames Pulleman en Verburg tot verrassende ontmoetingen. Zoals het bezoek van een mevrouw die graag nog eens de kamer wilde zien waar ze als gezinsverzorgster elke week haar loonzakje kreeg. “Dat was altijd een bijzonder moment”, aldus de bezoekerster. “Dan zaten we allemaal in een kring en kregen we een voor een ons loon. En daarna kregen we altijd een appel of peer van mevrouw Ras.”

Er komen ook regelmatig bezoekers naar de Ouwe Stee om herinneringen aan vroeger op te halen. Of om zomaar te genieten van de getoonde huisvlijt en van de rust die van de hoeve uitgaat. “We hebben grote bewondering en respect voor de wijze waarop onze tantes leefden en hoe ze het principe van duurzaamheid uitdroegen. En we denken met dankbaarheid terug aan de warme en sociaal betrokken wijze waarop ze altijd in het leven hebben gestaan. Ze dachten stevast aan anderen die het minder hadden en waren heel betrokken bij het lief en leed in hun omgeving. De warme familieband met hen blijven we koesteren als iets heel speciaals. Daarom willen we dit stukje erfgoed graag delen met anderen.”

Bezoekers welkom!

Na nog een kijkje in de opkamer en de kelder met de weckpotten kom je in de gang nog een bijzonder borduurwerk aan de muur tegen. “Dit geborduurde schilderijtje is het examenwerk van tante Cor. In 1920 deed ze examen aan de huishoudschool en dit was haar examenopdracht. Alle door haar geleerde borduursteken zijn hierin verwerkt.” Weer buiten wacht een wandeling door de siertuin en het hof waar vergeten groenten worden geteeld. Vanuit de boomgaard met de oude perenbomen en mispels voert het pad terug naar het erf met de oude wagenschuur. Vervlogen tijden herleven en één ding is zeker: een bezoek aan de Ouwe Stee van de dames Ras is een regelrechte aanrader!

De Ouwe Stee is in de maanden juni en juli geopend op zaterdagmiddag van 14.00u tot 19.00u. De toegang bedraagt minimaal € 1,50. Deze bijdrage wordt gebruikt voor het behoud van de Ouwe Stee.Op verzoek serveren de nichtjes Gerda en Wilma tegen vergoeding een maaltijd met ambachtelijke streekproducten zoals die door de tantes werd gegeten in de dagen van weleer. (Voor deze maaltijd is reserveren noodzakelijk).

De Ouwe Stee, Schaapsweg 25, Achthuizen. E-mail: info@ouwestee.nl. Tel: 0187-641500 of 06-37164048

Woonkamer van de Ouwe Stee

Inmaak in de kelder.

Een verzameling door Tante Cor beschilderde Unicura doosjes.